

NESMRTELNÝ ODKAZ STARÉHO EGYPTA

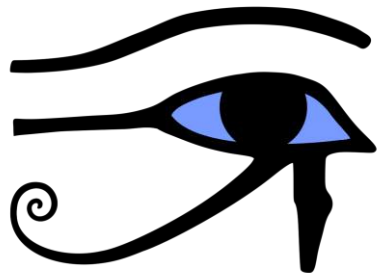
A MODERNÍ TRENDY NEJEN VE VÝUCE DĚJEPISU

ODKAZ STARÉHO EGYPTA – JEHO VÝZNAM?

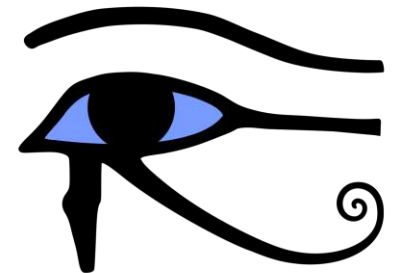
Rovina historická

- Rozvoj historického vědomí (soubor znalostí a představ o minulosti, vědomí souvislostí mezi minulostí a současností)
- Hledání kořenů civilizace, objevování tradic
- Pochopení nejstaršího vývoje člověka, zásadních objevů i změn ve společnosti
- Přímá návaznost na minulost – co se z ní zachovalo

Rovina společenská

- Enkulturační občanská, politická, sociální, mravní
- Jedinec jako součást dějin, místa i společnosti
- Filozofický aspekt – otázky smyslu lidské existence, problémy hodnot a porozumění životu
- Vztah člověka a přírody – ekologická a environmentální výchova

Rovina rozvoje osobnostních dovedností

- Rozvoj motorických a sensorických dovedností
- Rozvoj klíčových kompetencí
- Kritické myšlení
- Mediální gramotnost

EDUKAČNÍ CÍLE

UPOUTAT

- (První) SEZNÁMENÍ dětí s kulturou starého Egypta
- ZAUJMOUT a NEODRADIT – je jen na nás, aby nešlo třeba o poslední setkání

ZAPOJIT

- 1) PŘEDSTAVY – co si děti myslí, vědí nebo očekávají
- 2) ZKUŠENOST – nechat je si „téma osahat a prožít“
- 3) REFLEXE dětí – v hodině nebo formou DÚ

PŘÍBLIŽIT

- PŘÍTOMNOST – propojit se světem, v němž děti žijí
- SROVNÁNÍ kultur – život tehdy a v dnešním světě
- ODKAZ – KONTINUITA – co nám může říct o nás samých

PROPOJIT

PROJEKT

- Mezioborový
- Dlouhodobý
- Více fázový
- Dobrovolný?

HRAVOU FORMOU: obrázek, komiks, reportáž, příspěvek na sociální síť, video apod.

MINULOST NÁS UČÍ

DĚJEPIS A VLASTIVĚDA SE DOTÝKAJÍ MNOHA OBLASTÍ

Evoluce člověka

Vzdělanost

Etika

Vývoj společnosti a každodennost

Počátky technologií

Významné objevy

Vývoj krajiny

Vztah člověka a přírody

Literární tradice

Nauka o fauně a floře

PEDAGOGIKA A ARCHEOLOGIE

Na čem se dá stavět?

Humanisticko-kreativní model výuky

Konstruktivismus

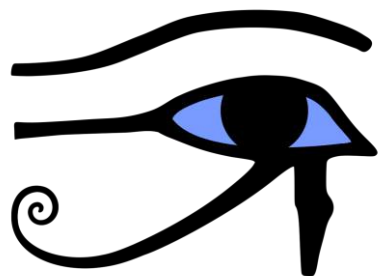
Interaktivita

Objektové učení

Hands-on přístup

NÁVAZNOST NA RVP

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- POHÁDKA
- POVÍDKA
- BAJKA
- BÁSEŇ
- DOPIS
- ŽIVOTOPIS

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- LINGVISTIKA
- JAZYKOVÉ RODINY
- VÝVOJ PÍSMO
- PÍSMO A JAZYK
- GRAFICKÁ A ZVUKOVÁ PODOBA PÍSMO
- JAZYK A KOMUNIKACE

NÁVAZNOST NA RVP

MATEMATIKA

- ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE – **přirozená čísla, celá čísla**, desetinná čísla, **zlomky**; zápis čísla v **desítkové soustavě** a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model); **násobilka**; vlastnosti početních operací s čísly; písemné algoritmy početních operací
- ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY – závislosti a jejich vlastnosti
- GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU – **základní útvary** v rovině a v prostoru, metrické vlastnosti v rovině, **prostorové útvary**, konstrukční úlohy
- NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY – **prostorová představivost**
- ČÍSLO A PROMĚNNÁ – **dělitelnost přirozených čísel, celá čísla, desetinná čísla, zlomky, poměr, procenta**, mocniny a odmocniny, výrazy, rovnice
- ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

NÁVAZNOST NA RVP

INFORMATIKA

- **DATA A INFORMACE** – sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **KÓDOVÁNÍ A PŘENOS DAT** – využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **MODELOVÁNÍ** – model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a jeho svět – MÍSTO, KDE ŽIJEME

- **DOMOV – prostředí domova**
- **ŠKOLA – prostředí školy, činnosti ve škole**
- **OBEC (MĚSTO), MÍSTNÍ KRAJINA – minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť**
- **OKOLNÍ KRAJINA (MÍSTNÍ OBLAST, REGION) – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany**
- **REGIONY ČR – surovinové zdroje, výroba, služby a obchod**
- **NAŠE VLAST – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému, státní symboly, armáda**
- **EVROPA A SVĚT – kontinenty, cestování**
- **MAPY OBECNĚ ZEMĚPISNÉ A TEMATICKÉ – obsah, grafika**

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a jeho svět – LIDÉ KOLEM NÁS

- **RODINA** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **SOUŽITÍ LIDÍ** – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, politika, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým
- **CHOVÁNÍ LIDÍ** – pravidla slušného chování, etické zásady
- **PRÁVO A SPRAVEDLNOST** – základní lidská práva a práva dítěte, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku
- **VLASTNICTVÍ** – hmotný a nehmotný majetek, způsoby placení
- **KULTURA** – podoby a projevy kultury
- **ZÁKLADNÍ GLOBÁLNÍ PROBLÉMY** – sociální problémy, problémy přírodního prostředí

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a jeho svět – LIDÉ A ČAS

- **ORIENTACE V ČASE** – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **SOUČASNOST A MINULOST V NAŠEM ŽIVOTĚ** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **REGIONÁLNÍ PAMÁTKY** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **BÁJE, MÝTY, POVĚSTI** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a jeho svět – ROZMANITOST PŘÍRODY

- VODA A VZDUCH – výskyt, oběh vody v přírodě, význam pro život
- NEROSTY A HORNINY, PŮDA – hospodářsky významné horniny a nerosty
- VESMÍR A ZEMĚ – sluneční soustava, den a noc, roční období
- ROSTLINY, HOUBY, ŽIVOČICHOVÉ – životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, význam v přírodě a pro člověka
- ŽIVOTNÍ PODMÍNKY – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- ROVNOVÁHA V PŘÍRODĚ – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- OHLEDUPLNÉ CHOVÁNÍ K PŘÍRODĚ A OCHRANA PŘÍRODY– odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy
- RIZIKA V PŘÍRODĚ – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a jeho svět – ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- **LIDSKÉ TĚLO** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **PÉČE O ZDRAVÍ** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **PARTNERSTVÍ, MANŽELSTVÍ, RODIČOVSTVÍ, ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY** – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- **NÁVYKOVÉ LÁTKY, ZÁVISLOSTI A ZDRAVÍ** – návykové látky
- **OSOBNÍ BEZPEČÍ, KRIZOVÉ SITUACE** – bezpečné chování v rizikovém prostředí

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a společnost – DĚJEPIS

- ČLOVĚK V DĚJINÁCH – význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny; historický čas a prostor
- POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI – člověka a lidská společnost v pravěku
- NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY – nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz; antické Řecko a Řím; střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
- MODERNIZACE SPOLEČNOSTI – kolonialismus, kulturní rozrůzněnost doby, nacionalismus
- ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT – rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a společnost – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – Člověk ve společnosti

- **NAŠE ŠKOLA** – naše škola (život ve škole), společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život
- **NAŠE OBEC, REGION, KRAJ** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **NAŠE VLAST** – pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- **KULTURNÍ ŽIVOT** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce, masová kultura, prostředky masové kultura, masmédia
- **LIDSKÁ SETKÁNÍ** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **VZTAHY MEZI LIDMI** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- **ZÁSADY LIDSKÉHO SOUŽITÍ** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a společnost – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – Člověk jako jedinec

- **PODOBNOST A ODLIČNOST LIDÍ** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **VNITŘNÍ SVĚT ČLOVĚKA** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **OSOBNÍ ROZVOJ** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a společnost – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – Člověk, stát a hospodářství

- MAJETEK A VLASTNICTVÍ – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- PENÍZE – funkce a podoby peněz, formy placení
- HOSPODAŘENÍ – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- PRINCIPY TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastěji právní formy podnikání

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a společnost – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – Člověk, stát a právo

- PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU – **znaky státu, typy a formy státu**; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA – **orgány a instituce státní správy a samosprávy**
- PRINCIPY DEMOKRACIE
- LIDSKÁ PRÁVA – **základní lidská práva**, práva dítěte, jejich ochrana; **poškození lidských práv, šikana, diskriminace**
- PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ – **druhy a postihy protiprávního jednání** včetně korupce, trestní postizitelnost
- PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a příroda – FYZIKA

- LÁTKY A TĚLESA – měřené veličiny, skupenství látek
- POHYB TĚLES; SÍLY – pohyb těles, gravitační pole a síla, tlaková síla a tlak, třecí síla, Newtonovy zákony
- MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN – Archimédův zákon
- ENERGIE – formy energie, přeměny skupenství, **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**
- ZVUKOVÉ DĚJE – **vlastnosti zvuku**
- ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE – **vlastnosti světla**
- VESMÍR – **sluneční soustava**

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a příroda – CHEMIE

- POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE – **vlastnosti látek**, nebezpečné látky
- SMĚSI – **směsi, voda, vzduch**
- ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY – **prvky a chemické sloučeniny**
- CHEMICKÉ REAKCE – **chemické reakce** a faktory ovlivňující rychlost chemické reakce
- ANORGANICKÉ A ORGANICKÉ SLOUČENINY
- CHEMIE A SPOLEČNOST – **léčiva a návykové látky**

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a příroda – PŘÍRODOPIS

- OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA
- BIOLOGIE ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ
- BIOLOGIE ČLOVĚKA
- NEŽIVÁ PŘÍRODA
- ZÁKLADY EKOLOGIE
- PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

NÁVAZNOST NA RVP

Člověk a příroda – ZEMĚPIS

- GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE
- PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ
- REGIONY SVĚTA
- SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ
- ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NÁVAZNOST NA RVP

Umění a kultura – HUDEBNÍ VÝCHOVA A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Člověk a zdraví – VÝCHOVA KE ZDRAVÍ A TĚLESNÁ VÝCHOVA

Člověk a svět práce – ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE (práce s drobným materiálem, konstrukční činnost, pěstitelské práce, chovatelství, příprava pokrmů, práce s technickými materiály, design a konstruování, provoz a údržba domácnosti)

Doplňující vzdělávací obory – DRAMATICKÁ VÝCHOVA, ETICKÁ VÝCHOVA, FILMOVÁ/AUDIOVIZUÁLNÍ VÝCHOVA, TANEČNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA

NÁVAZNOST NA RVP

ETICKÁ VÝCHOVA (aplikační témata)

- ETICKÉ HODNOTY
- SEXUÁLNÍ ZDRAVÍ
- RODINNÝ ŽIVOT
- DUCHOVNÍ ROZMĚR ČLOVĚKA
- EKONOMICKÉ HODNOTY
- OCHRANA PŘÍRODY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- HLEDÁNÍ PRAVDY A DOBRA JAKO SOUČÁST PŘIROZENOSTI ČLOVĚKA

NÁVAZNOST NA RVP

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V ERVOPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

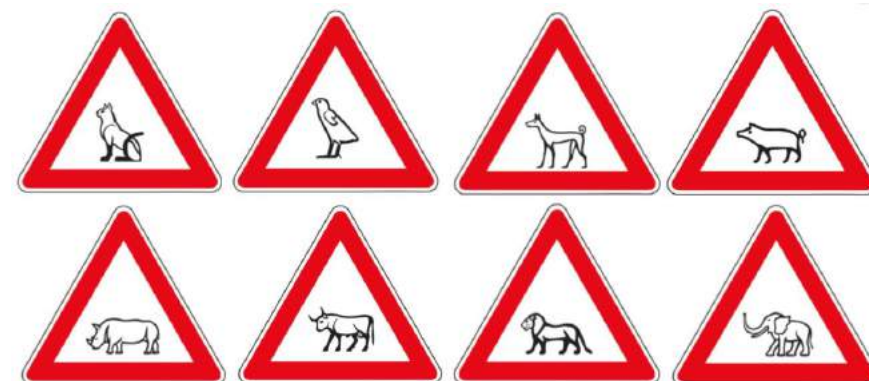
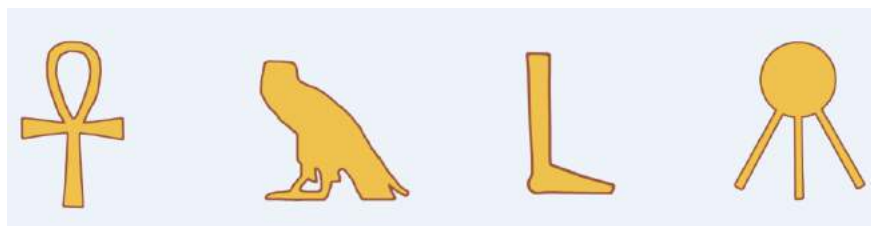
1. EGYPTSKÝ KOMIKS

Český jazyk – dějepis – základy společenských věd – výtvarná výchova

2. PÍSAŘEM VE STARÉM EGYPTĚ

Základy společenských věd – dějepis – český jazyk – výtvarná výchova

3. SMRT JE JEN ZAČÁTEK

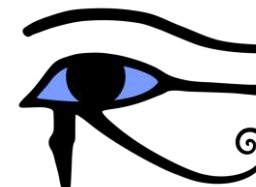
Základy společenských věd – dějepis – český jazyk – výtvarná výchova

PÁR TIPŮ NA DALŠÍ AKTIVITY

PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ ZE STARÉHO EGYPTA

- **Každodennost**
 - Co jedli a pili staří Egypťané?
 - Jak o sebe pečovali? Odívání, krása, zdraví, duchovno, zábava.
 - Jak vypadal běžný den? Lišil se v případě muže a ženy / mocných a prostých osob?
 - Poznáš předměty, které patřili do hmotného světa starých Egypťanů? Mnoho z nich používáme i my.
- **Dítětem ve starém Egyptě**
 - Jak vypadat běžný den v životě egyptského chlapce nebo dívky?
 - Jak se česali, odívali, stravovali?
 - Staroegyptská škola – kdo, kdy, kde, proč a jak?
- **Počty starých Egypťanů**
 - Loket není jen část těla, ale i starověká jednotka.
 - Co má společného *vedžat* (tzv. Horovo oko) se zlomky?
 - Jak Egypťané zapisovali čísla a znali nulu?
 - Nilometr a „rok vlády krále“ – počítej s faraony.
- **Egypt je darem Nilu**
 - Jak řeka Nil ovlivnila zemědělství, obchod, náboženství a kulturu starého Egypta?
 - Dualismus starého Egypta: úrodné údolí vs poušť, řád vs chaos, Egypt vs okolní země.
 - Král je udržovatelem řádu *maat* (moc vs odpovědnost). Symbolika moci.

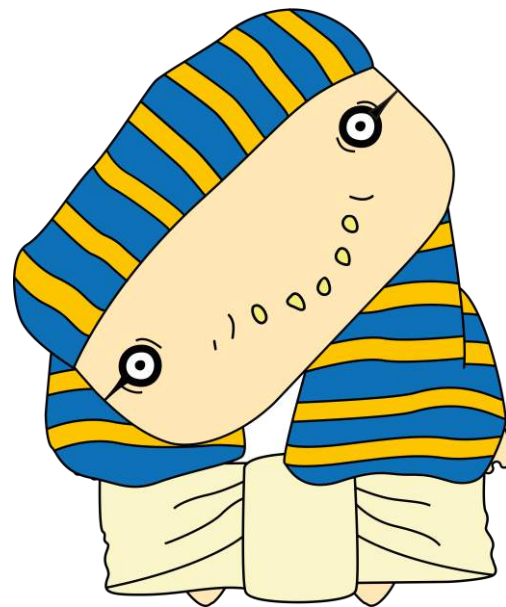

KAM DÁL

PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ ZE STARÉHO EGYPTA

Archeo POP

FRAUS

Mgr. Julie Machatová

**Nesmrtelný odkaz starého Egypta
a moderní trendy nejen ve výuce dějepisu**

DĚKUJI
ZA POZORNOST!

Mgr. Julie Machatová
ArcheoPop – vzdělávací centrum, z. s.
Hrdličkovo muzeum člověka PŘF UK

julietomsova@gmail.com
www.archeopop.cz

